

TÖÖINSPEKTSIOON

Sotsiaalministeerium

Teie: 04.02.2026

Kerli.Reintamm-Gutan@sm.ee

Meie: 25.02.2026 nr 1.1-7/281-1

Austatud minister

Tööinspektsiooni arvamus nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse eelnõule

Esitasite Tööinspektsioonile kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse eelnõu, sh seletuskirja ja lisad.

Täname Tööinspektsiooni kaasamast ja võimaldamast meil nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (NETS) eelnõu osas avaldada oma arvamust ja tähelepanekuid. Oleme tutvunud eelnõu, seletuskirja ning lisadega.

Kooskõlastame NETS eelnõu järgmiste ettepanekute ja tähelepanekutega:

1. Eelnõu § 30 lg 2. Tööinspektsioonile täiendava pädevuse ja ulatuse andmine

Eelnõu § 30 lg 2 kohaselt: *Järelevalvet käesoleva seaduse § 17 nõuete täitmise üle teeb Tööinspektsioon. Põllumajandus- ja Toiduamet teeb järelevalvet joogivee käitleja üle toiduseaduses sätestatud ulatuses.*

Tööinspektsioon ei toeta NETS alusel Tööinspektsioonile täiendava riikliku järelevalve pädevuse ja ulatuse andmist.

Tööinspektsioonile on töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (TTOS) § 25 lg 1 alusel antud riikliku ja haldusjärelevalve teostamise pädevus TTOS ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle. TTOS-i alusel antud pädevus hõlmab ka järelevalve teostamist tööandjal lasuva tervisekontrollide korraldamise kohustuse (TTOS § 13 lg 1 p 7) üle.

Eelnõu väljatöötamiskavatsuse kohaselt:

- 1) *Lisaks tuleb täpsustada Terviseameti ja teiste asutuste (nt Tööinspektsioon) rollid ja vastutus laborite järelevalves. (Väljatöötamiskavatus p 7.1.)*
- 2) *Tervisekontrolli regulatsiooni kaasajastamisega jäävad pädevateks järelevalveasutusteks Terviseamet ja Tööinspektsioon....//.. Samuti ei kaasne muudatustega uusi järelevalvefunktsioone ega vajata täiendavat struktuurset ümberkorraldamist. (Väljatöötamiskavatus p 3. Nakkushaiguste suhtes läbiviidav tervisekontroll Mõju riigivalitsemisele Sihtrühm järelevalveasutused (Terviseamet, Tööinspektsioon))*

Eeltoodut arvesse võttes, leiame, et eelnõu väljatöötamiskavatsuses välja toodud märkused ei ole piisavalt konkreetsed, selged ega arusaadavalt piiritletud. Ühelt poolt eelnõuga nähakse ette Tööinspektsiooni järelevalve pädevuse laiendamist. Teisalt aga saab väljatöötamiskavatsuse sõnastust mõista selliselt, et muudatustega ei kaasne uusi järelevalvefunktsioone. Tuginedes eelnõu § 30 lg 2 sõnastusele, oleme seisukohal, et NETS eelnõu seadusemuudatustega ikkagi kaasneb muutus - Tööinspektsiooni järelevalve pädevuse laienemine.

Tööinspektsiooni on kutsutud eelnõu üldiste raamide osas peetud kaasamise töörühmadesse. Siinjuures pöörame tähelepanu, et eelnõu § 30 lg 2 osas ei ole toimunud täpsustavaid arutelusid eesmärgiga kujundada selge ja konkreetne arusaam: 1) Milline on nägemus ja ootus Tööinspektsioonile eelnõu vastuvõtmisel; 2) Milline on Tööinspektsiooni roll eelnõu § 17 nõuete täitmise osas läbiviidavale järelevalvele.

Peame oluliseks välja tuua järgmist. Tööinspektsioonile ei ole eelnõu § 30 lg 2 väljatöötamiskavatsuse tasandil ega ka enne eelnõu väljatöötamist ja selle väljatöötamise ajal võimaldatud ettepaneku (sätte) osas kaasa rääkida.

See tähendab, et Tööinspeksiooniga ei ole läbi räägitud, võimaldatud ära kuulamist ega kooskõlastatud täiendavate ülesannete lisandumist seoses nakkushaiguste kontrolliga.

Tööinspeksioon ei toeta NETS alusel üldse Tööinspeksioonile täiendava riikliku järelevalve pädevuse ja ulatuse andmist. Tööinspeksioon ei toeta eelnõu § 30 lg 2 seadusmuudatusettepanekut.

Siinjuures oleme sunnitud tähelepanu juhtima, et seoses avalikus sektoris toimuva riigiülese halduskoormuse vähendamise, ressursside (ajaressurss, inimressurss, finantsressurss) parema ja efektiivse kasutamisega ning Tööinspeksioonile juba järelevalve teostamiseks olevate pädevuste ja ulatuste üle vaatamisega tõhustamiseks ja muutmaks eesmärgipärasemaks oma tegevust, ei toeta Tööinspeksioon täiendavate kohustuste seadmist ega järelevalve pädevuse laiendamist.

2. Tööinspeksioon ei toeta seletuskirja (2.jagu Tervisekontroll § 17) lk 29 1. lõigu sõnastust

Seletuskirja 2.jagu (Tervisekontroll § 17) lk 29 1. lõik: „Tervisetõendi nõude kaotamist toetasid Eesti Perearstide Selts, Eesti Ravimihulgimüüjate Liit ja Tööinspeksioon. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Eesti Töötervishoiuarstide Selts on omakorda rõhutanud TTOS-i ja NETS-i alusel tehtavate kontrollide ühtlustamise vajadust, mis aitaks vältida dubleerimist.“

Siinjuures pöörame tähelepanu ning kordame oma 26.07.2025 NETS väljatöötamiskavatsusele antud arvamuses väljendatud seisukohta: „Tööinspeksioon pooldab lahendusena, et üldjuhul pole NETSi alusel tervisetõendit eraldi vaja, vaid tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes peaks ühildama töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (TTOS) alusel tehtava töötervishoiukontrolliga. Nimelt näeme Tööinspeksiooni poolt läbiviidavas järelevalves, et tööandjad on arvamuses, et NETSi alusel antud tervisetõend katab ka TTOS alusel läbiviidava tervisekontrolli, kuid see nii pole, sest töötervishoiukontroll hõlmab erinevaid ohutegureid ja on põhjalikum. Samas kui lisada töötervishoiukontrollile täiendavalt kontroll nakkushaiguste suhtes, poleks see ilmselt töötervishoiuteenuse osutajate vaates probleemiks, sest neil on võimekus olemas ka nakkushaiguste kontrolle läbi viia.“

Seega on Tööinspeksioon toetanud ennekõike tervisekontrollide ühildamise mõistlikust, võimalikku dubleerimise vähendamist.

Ettepanek: Palume NETS seletuskirja 2.jagu (Tervisekontroll § 17) lk 29 1. lõiku viia sisse parandused, mis vastavad Tööinspeksiooni tegelikule väljendatud arvamusele.

3. Eelnõu § 17 Nakkushaiguste leviku tõkestamine töökohal

Siinjuures peame oluliseks juhtida tähelepanu, et eelnõu § 17 tugineb paljuski tööandja riskianalüüsi koostamise põhjalikkusele ja asjaolule, et riskid oleksid adekvaatselt hinnatud. Tuginedes praktikale, rõhutame, et tänasel päeval ei pruugi kõikide tööandjate riskianalüüsid veel olla tasemel, et võtta see aluseks kõigi bioloogiliste ohutegurite hindamiseks, mis määravad täiendava tervisekontrolli läbiviimise vajadust.

Pöörame tähelepanu, et Tööinspeksiooni pädevuses juba on teostada riikliku järelevalvet tööandjal lasuva riskianalüüsi korraldamise (TTOS § 13 lg 1 p 3) ning töötervishoiuteenuse korraldamise kohustuse (TTOS § 13 lg 1 p 7) üle.

Peame oluliseks välja tuua järgmist. Tööinspeksioonile on murekohaks ka asjaolu, et hetkel vastu võtmisel on töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (TTOS) muutmise eelnõu, milles on ettepanek kaotada kohustus alla 10 töötajaga ettevõtte esitada Tööinspeksioonile riskianalüüs. Tegemist ei ole veel vastu võetud sättega, aga see on osa TTOS halduskoormuse vähendamise memorandumi ettepanekutest. Tööinspeksioon antud ettepanekut ei toeta. Selgitame siinjuures, et TTOS seadusmuudatuse ettepaneku vastuvõtmisel ei ole Tööinspeksioonil enam ülevaadet näiteks väikeste kohvikute puhul riskianalüüsist kui sellisest.

4. Eelnõu § 17 lg 2 ning seletuskirjas § 17 lõiked 1 ja 2 (seletuskiri lk 29)

Seletuskirjas § 17 lõigete 1 ja 2 osas on välja toodud, et *töötaja tervisekontroll toimub TTOS-is sätestatud alustel ja korras ning bioloogilise ohuteguri allikaks võib olla nii inimene ise kui ka tema töökeskkond*. Samas on eelnõu § 17 lg 2 järgnev: *Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse tähenduses bioloogiliste ohutegurite puhul ei ole määrav, kas ohuteguri allikaks on töötaja ise või töökeskkond*.

Selgitame, et TTOS 2. peatükk (Töökeskkond) sätestab töökeskkonna üldnõuded, töökoha ja töövahendiga seonduva ning kirjeldab ära millised on töökeskkonnas füüsikalised, keemilised, bioloogilised, (TTOS § 8 lg 1) füsioloogilised ja psühhosotsiaalsed ohutegurid ning vastavad ennetusmeetmed.

Tööinspeksioon ei toeta eelnõu § 17 lg 2 sõnastust. Samuti ei toeta Tööinspeksioon seletuskirja § 17 lõigete 1

Oleme arvamusel, et samuti esineb vastuolu NETS eelnõu ja kehtiva TTOS vahel. Nimelt, TTOS § 13 prim lg 11 sätestab, et *tööandja kannab töötervishoiuteenuse osutamisega seotud kulud. Töötajate tervisekontroll tehakse tööajal ja töötajale makstakse sellel ajal keskmist tööpäevatasu.* Kuid NETS eelnõu § 17 lõikega 4 nähakse ette järgmist: *Tööandja ei ole kohustatud rahastama tööle asuja tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes enne tema tööleasumist tegevusalal, kus töö iseärasused võivad soodustada nakkushaiguste levikut.*

Praktikas tõusetub ülesse järgmine olukord: Kas siiski tegemist dubleeriva tegevusega/olukorraga, kus töötaja läbib nakkushaiguste kontrolli ja tasub selle eest eraldi ning tööandja tasub muu tervisekontrolli eest. Leiame, et see on eelnõu ja seletuskirja kohaselt ebaselge ning ebapiisvalt analüüsitud.

5. Eelnõu § 17 lg 5 jätab jätkuvalt eraldiseisva tervisetõendi kohustuse

- 1) õpetajad ja lasteasutuse töötajad ning teised töökohustuste tõttu lastega vahetult kokkupuutuvad töötajad;
- 2) sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses vahetult sotsiaalteenust osutavad isikud;
- 3) tervishoiutöötajad ja teised patsiendiga vahetult kokkupuutuvad tervishoiuasutuse töötajad;
- 4) käesoleva lõike punktides 1–3 loetletud tegevusaladel praktikat sooritavad või täiendusõppes osalevad õpilased, üliõpilased ja töötajad.”

Toome veelkord välja, et Tööinspektsiooni vaates on olnud praktikas probleemkohaks see, et tööandjad ei mõista kahe erineva töendi olemust ja eesmärki. Kordame juba väljatöötamiskavatsusele 26.07.2025 antud arvamuses toodut: „*Nimelt näeme Tööinspektsiooni poolt läbiviidavas järelevalves, et tööandjad on arvamusel, et NETSi alusel antud tervisetõend katab ka TTOS alusel läbiviidava tervisekontrolli, kuid see nii pole, sest töötervishoiukontroll hõlmab erinevaid ohutegureid ja on põhjalikum.*”

6. Eelnõu seletuskirja lk 30 5.lõik; § 17 lg 5 ja 6

Hetkel kehtiva NETS-i nõuete osas (sealhulgas kehtiv NETS § 13, mis sätestab töötaja, tööandja ja ettevõtja tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes) järelevalve läbi viimise kohustus on terviseametil ning eraldi on piiratud lõigete osas järelevalve kohustus Põllumajandus- ja Toiduametil. Seega on hetkel ebaselge ja arusaamatu, mis põhjusel uue NETS eelnõu kohaselt lasub nüüd kohustus Tööinspektsioonil, teha järelevalvet kehtestatud nõuete täitmise üle.

Kordame käesoleva arvamuse punktis 1 toodut: Tööinspeksioon ei toeta NETS alusel Tööinspeksioonile täiendava riiklikku järelevalve pädevuse ja ulatuse andmist. Tööinspeksioonile on töötervishoiu ja tööohutuse seaduse (TTOS) § 25 lg 1 alusel antud riiklikku ja haldusjärelevalve teostamise pädevus TTOS ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle. TTOS-i alusel antud pädevus hõlmab ka järelevalve teostamist tööandjal lasuva tervisekontrollide korraldamise kohustuse (TTOS § 13 lg 1 p 7) üle.

7. Eelnõu § 17 lg 6

Eelnõu § 17 lg 6 sätestab: *Tööandja säilitab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tõendit kogu töösuhte kestuse jooksul ja vähemalt aasta pärast töösuhte lõppemist.* Leiame, et see tähendab, et jätkuvalt ei ole lahendatud tervikvaade, et töötajate terviseandmed, mis on tööandjale vajalikud oleks kogutud ühtselt ja säilitatud digitaalselt. **Seetõttu on Tööinspeksioon jätkuvalt arvamusel, et tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes peaks ühildama TTOS alusel tehtava töötervishoiukontrolliga taoliselt, et need toimuvad ühe protsessina töötervishoiuteenuse osutaja juures ja nende tulemused oleks vastavalt vajadusele ja õigustele nähtavad läbi TEIS iseteeninduse ka tööandjale.**

Erinevate dokumentide säilitamise vaates on Tööelu infosüsteemi (TEIS) ja Terviseportaali arendused jätkuvalt töös, mis tähendab, et töötervishoiuarsti koostatud tervisetõendi andmed, mis on vajalikud Tööinspeksioonil järelevalvemenetluse läbi viimisel kontrollida, saavad olema nähtavad tööandja vaates TEIS portaalis. Tööandjale peab olema nähtavad ainult kontrolli tulem, st. kas isiku tervis võimaldab ametikohal töötada või mitte ning terviseandmeid (uuringute vastuseid, diagnoose jms) tööandjale avaldada ei tohi.

8. Eelnõu § 17 lg 3

Eelnõu § 17 lg 3 on sõnastatud järgmiselt: *Tööandjal on õigus saata töötaja vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud riskihindamise tulemustele enne tööle asumist või täiendavasse tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes.*

Pöörame tähelepanu, et eelnõu § 17 lg 3 sõnastuse osa „riskihindamise tulemustele enne tööle asumist või täiendavasse tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes“ muudab sätte arusaamatuks ning loob rohkem ebaselgust ja mitmetiimistatavust. Kui lähtuda seletuskirja sõnastusest, peaks sätte mõte olema: *Kõigis töösituatsioonides, kus esineb bioloogiliste ohuteguritega kokkupuute oht, peab tööandja töökeskkonna riskianalüüsi raames kindlaks määrama töötajate nakatumisohu iseloomu, ulatuse ja kestuse. Selle põhjal hinnatakse riski töötaja tervisele ning rakendatakse vajalikke ennetusmeetmeid.*

Ettepanek eelnõu § 17 lg 3 seadusemuudatuse võimaikuks sõnastuseks: Tööandjal on õigus saata töötaja vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud riskihindamise tulemustele enne tööle asumist täiendavasse tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes.

Juhime tähelepanu asjaolule, et TTOS halduskoormuse vähendamise memorandumi ettepanekutes on tervisekontrolli osas sisse viidud muudatus, mille kohaselt edaspidi on tööandjal kohustus korraldada töötaja tervisekontrolli alles kuue kuu jooksul töötaja tööle asumisest arvates. Seega tegelikkuses puuduliku riskianalüüsi ja töö hooajalise iseloomu juures on suur hulk neid töötajaid, kes üldse tervisekontrolli ei jõua.

9. Eelnõu § 3 (terminid) lg 1 punkti 6 sõnastus on ebakorrektn.

Eelnõu § 3 lg 1 punkti 6 sõnastus: *Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses: isolatsioon – nakkushaige või nakkusohtliku isiku on eraldamine teistest isikutest eesmärgiga vältida nakkuse edasikandumist;*

Teeme ettepaneku eelnõu § 3 (terminid) lg 1 punkti 6 sõnastuse muutmise järgmiselt: Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses: isolatsioon – nakkushaige või nakkusohtliku isiku eraldamine teistest isikutest eesmärgiga vältida nakkuse edasikandumist;

10. Eelnõu § 3 lg 1 p 12 sõnastus: //... hõlmates muu hulgas immuniseerimist ja terviseedendust; //

Õigekeelsussõnaraamatu 2025 kohaselt on erialakeeles kasutusel lühema eriosaga sõna „tervisedendus“, seega **teeme ettepaneku eelnõu § 3 lg 1 p 12 sõnastuse muutmiseks järgmiselt:** Kasutada sõna „tervisedendust“ asemel „tervisedendust“

11. Terviseametile ja Tööinspeksioonile dubleerivate andmete esitamine

Täiendavalt soovime täpsustada NETS väljatöötamiskavatsuses kajastatud teemat, mis puudutab Terviseametile ja Tööinspeksioonile dubleerivate andmete esitamist. Tutvudes eelnõu ja seletuskirjaga, asume seisukohale, et

dubleerivate andmete teemat ei ole hetkel vastava muudatuse osa eelnõus kajastatud.

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 8 lõike 3 ja § 13¹ lõike 9 alusel on kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus 144 „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ (edaspidi VV määrus nr 144).

VV määrus nr 144 § 13 sätestab bioloogiliste ohutegurite käitlemisest etteteatamise kohustuse. Lõike 1 kohaselt, tööandja on kohustatud teatama Tööinspeksioonile kirjalikult vähemalt 30 päeva enne esmakordset töö alustamist 2., 3. või 4. ohurühma bioloogiliste ohuteguritega.

Hetkel kehtiva NETS § 30 lg 4 kohaselt nakkusohtlikku materjali võivad käidelda tervishoiuteenuse osutajad ja muud juriidilised ja füüsilised isikud, kellele Terviseamet on väljastanud nakkusohtliku materjali käitlemise tegevusloa käesoleva seaduse §-des 32–36 sätestatud korras.

NETS-st tulenevalt väljastab Terviseamet nakkusohtliku materjali käitlemise tegevusloa tervishoiuteenuse osutajatele ja muudele juriidilistele ja füüsilistele isikutele viieks aastaks. Sätestatud on nõuded nakkusohtlikku materjali käitleva isiku laboriruumidele, sisseseade, ja tehnoloogiale ning rakendatavatele ohutusmeetmetele, lisaks ka nõuded personalile (laboritöötaja kutsestandard). NETS alusel lähtutakse eesmärgist, et loa menetlemisel tagatakse Terviseametile sisuline, eksperdi tasemel analüüsi läbiviimise kord. Lisaks tegevusloa taotlemisele Terviseametist peab tööandja Vabariigi Valitsuse määruse nr 144 „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõude“ § 13 kohaselt teavitama Tööinspeksiooni bioloogiliste ohutegurite käitlemisest. Saabunud teavituse alusel ei viida läbi kontrollle. Antud juhul on tegemist olukorraga, kus ettevõtluspõhise tegevuse korras ilmneb üle reguleeritus. Kahe riigiasutuse poolt kogutavad andmed on omavahel kattuvad, Terviseameti poolt kogutav teave hõlmab ka Tööinspeksioonile esitatavat teavet. Taoline riigiasutusele mitmeid kordi sama teabe esitamine toob tööandjatele kaasa ebavajaliku halduskoormuse. Seetõttu, tuleb kaaluda ja luua õiguslik alus protsesside ühtlustamiseks, kus Terviseametilt loa taotlemisel ja selle positiivse menetlemise järgselt toimub Tööinspeksioonile automaatne teabe edastamine. Lõppeesmärgina peab olema tagatud halduskoormuse vähenemine tervishoiuteenuse osutajatele. Vastava teabe vahetamine on võimalik Terviseameti poolt Tööinspeksiooni teavitades.

Seega Tööinspeksioon teeb seadusmuutmise ettepaneku:

1. tunnistada kehtetuks töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 8 lõike 3 ja § 13¹ lõike 9 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruse 144 „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ § 13.
2. täiendada NETS eelnõu § 10 lõike 7 prim, sätestades kohustuse Terviseametile teavitada tegevusloa väljaandmisest Tööinspeksiooni.

Lugupidamisega

Kaire Saarep
peadirektor

Kristel Kängsepp
Kristel.kangsepp@ti.ee

austame
erinevusi

